

Három Zsé

Zsélyi Nagy Lajos

Elsős voltam, aznap anyuval már majdnem este értünk haza a napköziből. Az előszobában egy pár fűzős cipő. Idegen. Apám sosem hord fűzőset. Azóta sem. A nappaliból, amit mindig ebédlőnek hívtunk, de sosem ebédeltünk benne, szigorúan mindig csak a konyhában ehettünk, jókedvű hahotázás hallatszott – férfihangok. Két fotel, köztük egy asztalka, az asztalkán egy üveg magyarországi, fekete–piros–fehér címkés cseresznyepálinka. A dugi, a drága cseresznyepálinka, amelyiket úgy kell átcsempészni a határon, amelyiket csak ünnepi alkalmából isszuk, azaz isszák a felnőttek. Az utolsó üveg a spájzból. Hú, itt valami nagy dolog történik. A két férfihanghoz és fotelhez két kéz tartozik, azok öntik a feleseket apám és egy öltönyös bácsi szájába. Nálunk nem szoktak a jókedvtől kicsattanó, öltönyös bácsik megjeleneni... Fűzős cipőben... És főleg nem isznak csempészett dugi pálinkát... Gyertek csak, ő itt a fiam, a nejemet már ismered. Anyu kiment főzni, improvizál, az eredeti tervhez kevés lenne a hús. Fiam, Lajos bácsi, Zsélyi Nagy Lajos. Költő. Csupán beugrott. Köszönni, ha már erre járt. Lajos, a gyerek is ír versikéket, elolvasod? Legépeltem, mert csak kaparászik, el nem lehetne már olvasni két nap után... Apu, nem kell... De, csak mondjon véleményt. És Lajos bácsi fejest ugrott az én privát, gyermeki-lelkivilágos szövegeimbe és fennhangon – költőhöz illőn egyik kezében ekeszarva, munkaeszköze: a szöveg, másikban kard: cseresznyepálinka, így látni, ont majd verítéket, és, félttem..., vért... – olvasta infantilis négy sorosaim. És kiömlött stampójából a pálinka, annyira beleélte magát két szójátékomba, egy kacifántosra, de érdekesre sikerült strófaszerkezetembe és három – ahogyan a ritmusra lötyögtetett pálinka és én emlékszünk – „egészen zseniális” rímpárobba. Aztán megdicsérte még – nagyon sokszor – anyám szintén zseniális brindzás haluskáját. Aztán engem lefektettek aludni. Aztán reggel már nem volt ott az előszobában a két idegen cipő. De egy hónap múlva megjelent a Táborútz gyermeklapban két versem. Zsélyi Nagy Lajos vitte el őket a szerkesztőségbe. Anyám akkor kézen fogott, és elvitt felvételizni a zenesuliba. Ebben a véget nem érő, tollforgatókat kinyíró politikai rendszerben elég egy hányatott sorsú író egy hányatott sorsú családban alapon. Zongorázásból meg nem lehet baj – gondolta anyu. Azt a zenesulit egyébként el is végeztem, meg az ének–zenét az egyetemen.

Azóta tizenkét kötetem jelent meg.

Zs. Nagy

A kunkori farkú, fekete–piros–fehér palóc ördög se emlékszik már, hogy éppen Ifinek, Heti Ifinek, Hifinek vagy minek hívták az egyetlen hazai magyar ifjúsági hetilapot. Az viszont beugrott, hogy éppen a Cukrován – akár volt ilyen utca Pozsonyban, akár nem volt... – székelt a szerkesztősége. És éppen nem tudott honort fizetni. Éppen... Ezért is volt ennyi neve, folyton változott a kiadó, a finanszírozás, a deficit gazdája, a támogatók és a támogatás-elmaradások „rendszere”... Évek óta írtam már nekik. Zsenge kamaszkorom óta. Valami utálatosan elkerülhetetlen ügyintézés és a busz indulása között volt még időm, beugrottam köszönni. És mert hátha csöppen végre valami zsé. Ínséges idők voltak, egyetem, állástalanság, civil szolgálat, minden fillér jól jött. Volna. Persze nem jött. Mindenkiel váltottam pár szót, viccelődtünk néhány percig, kaptam egy csomó megírandót. Csak egy valaki nem szólt hozzám. Senkihez sem. Ő is honorért jött. Nem tudom, kapott-e végül valami zsét. Borosta, szomorú szemek, szótlanság. Ki volt az a nagykabátos-sálás, morc alak a sarokban, kérdeztem az egyik, velem együtt távozó szerkesztőt. Hát Zsé... félreneyelt, köhögött... Zsénagy. Ő?! Hmm, nem ismertem meg. Hát... ez van... válaszolta.

Ha zseton nem is, de akadt abban a szerkesztőségben itt-ott egy Zsénagy. Borostásan, tán részegen, kicsit puffadt arccal. De ha bement, utána mindig megjelent valami a lapban. Valami, ami – ma látom – ...ami a sok szöveg-szövegecske között valami volt. Ilyennek ismertem Zsénagyot.

Akit meg sem ismertem.

Lajos

Zsély falujának fekete–piros–fehér, na meg a kaszálógépet nem látott fű miatt élénkzöld színben úszó temetője mellett rozoga, fakó Favorit. A Zsélyi-sírnál négy, már évtizedek óta csöppet sem fiatal „fiatal költő”. Lajosról sztorizgatnak, az idefelé kerülgetett aratókombájnokról viccelődnek, Zs. Nagy nagy kaszálógépéről és a borosta sűrűségű fűről, amiben akkorákat botlottak a sírok között. Fanyar, Favorit-rozoga mosolyok az arcukon. Amolyan „már felnőtünk, most már mi is költők vagyunk, de sejtjük, hogy ez a legtöbb és ez minden, csak / de nem elég” kifejezés. Na meg az a fajta őszinte tisztelet, amely a kívülálló szemében még mindig nettó szemtelenkedésnek számít. De hát költők... Hárman aznap már ittak is. És fognak is még inni mindnyájan, írótaborba tartanak, útközben álltak meg, tulajdonképpen csupán beugrottak. Beugrottak köszönni, ha már erre jártak. Kiöntenek a sírra egy féldeci vodkát. Mindent elmond elkurvult, züllött, igénytelen világunk állapotairól a tény: az élelmiszerboltokban, büfékben, sőt még az újságárusoknál is épp kapható egy stampedli alakú, polietilén poharacska, amolyan letéphető alufólia fedéllel, amilyen a halsalátákon szokott lenni. Benne valami kommersz párlat. Olcsó, rossz, butít. Ez jutott. Ezt hozták Lajosnak. Tiszteletből. Költők... Kilötykölték a síron hervadozó virágokra. Kicsikocsis anyóka oldalról gyanúsán nézte az aktust. Mit vihorásznak ezek itt. Kaszálógépeken röhögni egy temetőben, még ilyet. Ezek a mai fiatalok. Kitől tanultak ezek kultúrát...

Olvastak volna inkább verseket.